

Kuimarisha kutembea kwako

Utangulizi:

Msururu huu wa masomo unakusudiwa kutasaidia kukua katika matembezi yetu na Mwokozi. Kutubu dhambi za mtu, kumwomba Yesu aje mioyoni mwetu na kumkubali Yesu kuwa Bwana wa maisha yetu ni mwanzo wa kutembea kwa mwamini pamoja naye. Mungu alikusudia waamini wawe washindi hadi mwisho—“...lakini mwenye kuvumilia hata mwisho, ndiye atakayeokoka” (Marko 13:13). Tangu kanisa la kwanza hadi sasa, waumini wamehitaji zana za kuimarisha matembezi yao. Masomo yafuatayo yanashughulikia baadhi ya zana na dhana ambazo kila mwamini anahitaji ili kuwa Mkristo mshindi. Tembea nasi.

Mchungaji Jon

Yaliyomo

Utangulizi:.....	1
Somo la 1: Umuhimu wa Neno	2
Somo la 2: Vita vya Akili - Sehemu ya 1	3
Somo la 3: Vita vya Akili - Sehemu ya 2	4
Somo la 4: Kukuza Nidhamu za Kiroho	5
Somo la 5: Kuonyesha Imani	6
Somo la 6: Nguvu kupitia Maombi	7
Somo la 7: Nguvu kwa Kufunga.....	8
Somo la 8: Nguvu kupitia Sifa.....	9
Somo la 9: Uwezeshaji wa Roho Mtakatifu	10
Somo la 10: Kuunganishwa na Familia ya Mungu	11
Somo la 11: Uwezo wa Kusamehe	12
Somo la 12: Kutembea katika Upendo.....	13
Somo la 13: Mapitio ya Robo.....	14
Maelezo ya Mwisho	15

Tunayo furaha kushiriki masomo haya kwa ajili ya uboreshaji wako wa kiroho. Kama ilivyo kwa jarida la ACTS, tungependa kuchukua muda na Wakumbushe wasomaji wetu kwamba Baraza kuu la Mekanisa ya Mungu, (Siku ya Saba), iko katika hali ya kukua mara kwa mara na sote tunayo Asili tofauti, inawezekana kwamba maoni yako yanaweza kutofautiana Kiasi fulani kutoka kwa yale yaliyowasilishwa katika utafiti huu. Tunaomba haya Masomo yanaweza kutumika kama mahali pa kuingilia katika somo lako mwenyewe. “Pimeni mambo yote; lishikeni lililo jema” (1 Wathesalonike 5:21).

Somo la 1: Umuhimu wa Neno

Maandiko Matakatifu: Yohana 1:1-14

Mstari wa Kukariri: *"Hapo mwanzo kulikuwako Neno, na Neno alikuwa pamoja na Mungu, na Neno alikuwa Mungu."*
Yohana 1:1

Lengo la Somo: Kuangazia umuhimu na nguvu ya Neno katika maisha ya mwamini.

Mstari wa kumbukumbu unazungumza juu ya "Neno" lililokuwa hapo mwanzo, ambaye alikuwa pamoja na ambaye alikuwa Mungu. Neno linajumuisha utu, tabia, mpango na kusudi la milele la Mungu ambalo halitashindwa kamwe, kwa kuwa ndilo onyesho lenyewe la Mungu Mwenyewe. Yohana 1:14 pia inasema kwamba Neno alifanyika mwili na akakaa kwetu. Yesu ni Neno na Wakolosai 2:9 inamweleza kuwa ni utimilifu wa Uungu kimwili.

Neno ni sawa na Mungu na ni yeye yule jana, leo na hata milele. Neno ni ubunifu, linajitimiliza, lina nguvu, ni kweli, halina makosa, halikosei, limekamilika na linatoa uzima. Ni ya kuaminika na ya uhakika. Neno la Mungu limetatuliwa milele mbinguni. Dunia na mbingu vinaweza kupita, lakini Neno la Mungu halitapita kamwe (Luka 21:33).

Nguvu za Mungu ziko ndani ya Neno lake na Roho wa Mungu ni pumzi ya Mungu. Haiwezekani kuzungumza bila kupumua. Kwa hiyo, viumbe vyote ni matokeo ya Neno la Mungu kwenda kwa Roho wake (Pumzi ya Mungu).

Neno ni kiwango thabiti, kamili ambacho kwayo misemo mingine yote, dhana, mafunuo, mafundisho, amri, mahubiri au mafundisho, na unabii hupimwa. Neno humfunua Mungu na kuonyesha kanuni na maagizo Yake ya milele.

Hakuna malaika, hakuna mwanadamu, hakuna shetani au nguvu nyingine yoyote katika ulimwengu mzima inayoweza kulizuia Neno lisiwe na uzima wa milele na kuwa yote linalotangaza.

Neno lazima liwe chanzo pekee na msingi wa imani zetu. Mafanikio yetu katika kushinda yanategemea Neno kwa sababu Neno ni silaha kuu ya vita. *"Maana Neno la Mungu li hai, tena lina nguvu, tena lina ukali kuliko upanga uwao wote ukatao kuwili, tena lachoma hata kuzigawanya nafsi na roho, na viungo na mafuta yaliyomo ndani yake; tena li jepesi kuyatambua mawazo na makusudi ya moyo."* (Waebrania 4:12).

Washiriki wa Mwili wa Kristo wanapaswa kuthamini Biblia Takatifu kwa sababu ina kumbukumbu kuu ya Neno la Mungu. Tunapaswa kuitunza na kuificha mioyoni mwetu ili tuepoke kumtenda Mungu dhambi. Zaidi ya hayo, tunapaswa kukariri Neno na kulitangaza kwa sauti na kuishi kwalo.

Kushirikiana na Neno la Mungu:

1. Kwa nini Neno la Mungu ni muhimu sana? Zaburi 119:140, 160; 138:2; Yohana 1:1, 14; Waebrania 1:1-2; Luka 4:4; 2 Timotheo 3:16-17
2. Tambua utendaji au sifa 11 bora za Neno la Mungu katika maandiko yafuatayo. Zaburi 119:105; Mithali 30:5; Yeremia 23:29; Yohana 17:17; Waefeso 6:17; Waebrania 4:12
3. Yesu alisema nini kuhusu maneno aliyosema? Mathayo 7:24-25; 24:35; Yohana 6:63
4. Jadili Maandiko ya Agano Jipya yafuatayo, yaani, jinsi utimilifu wake unavyohitaji muumini kufanya mazoezi ya kukariri, kutafakari, kukiri na kukiri Neno la Mungu. Yohana 15:7; Marko 11:23-24; Yakobo 5:15; 1 Yohana 5:14
5. Kwa nini kusoma na kujifunza Biblia ni muhimu sana? 2 Timotheo 2:15; 1 Timotheo 4:12-16

Somo la 2: Vita vya Akili - Sehemu ya 1

Maandiko Matakatiifu: Warumi 7:14-25

Mstari wa Kukariri: *“Yesu akamwambia, Mpende Bwana Mungu wako kwa moyo wako wote, na kwa roho yako yote, na kwa akili zako zote. Mathayo 22:37*

Lengo la Somo: Kutusaidia kutambua umuhimu wa akili zetu na umuhimu wa vita vya akili.

Mungu alimuumba mwanadamu akiwa na uwezo wa ajabu wa kiakili. Kabla ya anguko, Adamu alikuwa na mwili mkamilifu, wenye ubongo mzuri sana. Aliumbwa kwa kutisha na ajabu. Kati ya viumbe vyote vya Mungu, mwanadamu ndiye pekee aliye na mfano wa Mungu, kutia ndani uwezo wa kufikiri na kuwa mbunifu. Ingawa ni ndogo sana ikilinganishwa na uwezo wa Mungu, karama ya akili hata hivyo ina nguvu kubwa sana. Akili ni mahali ambapo akili, moyo (kama katika hisia na mapenzi), mitazamo, hisia, tamaa na mawazo (fahamu na subconscious) kuwepo. Huwezi kuona akili lakini ni halisi na inatawala ikiwa tunamtumikia Mungu au tunajisalimisha kwa adui.

Mungu alipomuumba Adamu, alimpa mamlaka na mamlaka juu ya kila kitu hapa duniani (Mwanzo 1:28). Alibarikiwa na kumbukumbu bora, kutambuliwa, mawasiliano na ustadi wa kufanya maamuzi. Alihusiana moja kwa moja na Mungu. Akili yake ilikuwa safi. Hakukuwa na viziwi vya shaka, woga, uduni, hatia au kutoamini mpaka nyoka alipoingilia kati. Shetani alijua kwamba njia pekee ya kumnyang'anya mwanadamu nafasi yake na Mungu ilikuwa kupitia lango la akili.

Ilikuwa ni hatua ya kimkakati. Kujua eneo la vita na adui ni muhimu sana. Nyoka hakushambulia mwili wa Hawa. Aliweka shambulio la hila kwenye akili yake. Tangu wakati huo, tumekuwa katika vita na adui; na amedumisha mashambulizi ya mara kwa mara kwenye akili zetu. Akili zetu ndipo vita kati ya wema na uovu huanza. Ni katika maisha yetu ya mawazo kwamba sisi ni washindi dhidi ya adui au tunashindwa vita.

Mawazo yetu huamua hatima yetu. Sisi ni kile tunachofikiri katika mioyo yetu. Adamu na Hawa hawakulazimishwa kuacha akili zao kwa adui. Akili zao zilikuwa kitu ambacho walikuwa na udhibiti juu yake. Kila mmoja wao alikuwa na uhuru wa kuchagua. Wangeweza kuchagua kumwamini Mungu au kumwamini adui. Walichagua kumsikiliza na kumwamini adui na hivyo wakatengwa na Mungu.

Mara walipokula matunda ya mti wa ujuzi wa mema na mabaya, macho yao yakafumbuliwa; na akili zao zilifurika kwa mawazo zaidi yaliyoongozwa na adui. Kupitia Adamu tulirithi woga, aibu, lawama, laana, kukataliwa, kusawazishwa na kuonyeshwa zaidi hila za adui.

Adui anaendelea kutushambulia kupitia akili zetu. Kiwango kisicho na kifani cha matatizo ya kisaikolojia na magonjwa ya akili katika Karne ya 21ni ushahidi kwamba adui ameongeza mashambulizi yake kwa akili za wanadamu katika siku za mwisho. Neuroses, matatizo ya kisaikolojia, matatizo ya kihisia, nk, ni hali ambazo hazipaswi kuwa kesi kwa waumini.

Mara tu tunapofahamu eneo la vita na kufahamu mkakati wa adui, tunaweza kumudu vyema na kumpinga. Yesu alitambua eneo la vita na mbinu za adui na akampiga shetani kwa Neno la Mungu. Kama warithi pamoja wa Ufalme, tumepewa uwezo, mamlaka na uwezo sawa na Yesu, na tunaweza kuwa washindi vivyo hivyo katika uwanja wa vita wa akili.

Kushirikiana na Neno la Mungu:

1. Maandiko haya yanatambua nini kuhusu jukumu muhimu la akili? Mithali 23:7; Mathayo 22:37; Warumi 8:4-8; Luka 6:45
2. Je, ni kazi zipi za akili/moyo zimetambuliwa katika maandiko yafuatayo?
3. Paulo anaeleza vita katika Warumi 7:14-25. Tambua na jadili mambo muhimu katika mzozo.

Somo la 3: Vita vya Akili - Sehemu ya 2

Maandiko Matakatiifu: Mwanzo 3:1-7

Mstari wa Kukariri: “Shetani asije akapata kutushinda; kwa maana hatukosi kuzijua fikira zake.

2 Wakorintho 2:11

Lengo la Somo: Kufichua jinsi adui anavyoshambulia akili zetu.

Hebu tuangalie mbinu mahususi anazotumia Shetani kutushambulia. Ilikuwa katika vita vya akili ambapo Shetani alimshinda Hawa. Kwanza, adui hutudanganya na kutia shaka katika akili zetu kuhusu Neno la Mungu. Shetani alijua kwamba Mungu alikuwa amemwamuru Adamu asile matunda ya mti wa ujuzi wa mema na mabaya, lakini alitia shaka akilini mwa Hawa. Alimtanganya na kumfanya atilie shaka Neno la Mungu. Anatumia mbinu hiyo leo.

Kosa la kwanza ambalo Hawa alifanya ni kumsikiliza Shetani. Alijua kile Mungu alikuwa amesema. Baada ya yote, alikuwa na kumbukumbu kamili. Badala ya kumpinga shetani, alimsikiliza shetani akipinga Neno la Mungu na kufanya mazungumzo naye. Alianza kuwa na mawazo ya mashaka juu ya uadilifu wa Mungu na utakatifu wake na kuamini mashtaka ya shetani kwamba Mungu alikuwa akizua kitu na hakumaanisha kile alichosema.

Kisha, adui alivutia macho yake. Matunda yalionekana kuwa mazuri. Kila dhambi huanza na wazo. Mawazo husababisha hisia; hisia zitasababisha maneno. Maneno husababisha vitendo. Kabla ya kujua, Hawa alikuwa akila tunda hilo.

Maelfu ya miaka baadaye, tunamwona Shetani akimkaribia Yesu kwa njia ileile. Alimwendea Yesu kwa kupotosha Neno la Mungu, lakini wakati huu alikutana na mengi zaidi ya mtu wa kufanana naye. Yesu hakumfurahisha shetani bali alimpinga kwa kumkemea shetani na kulithibitisha Neno la Mungu.

Kuna Wakristo wengi wanaishi katika kushindwa kwa sababu wanasikiliza uwongo wa Shetani. Badala ya kumtambua kuwa mwongo, wanaendelea kusikiliza, wakijaribu kujadiliana naye, na kuanguka katika mtego wake. Ili kuishi kwa ushindi dhidi ya Shetani, ni lazima tunyenyekee kwa Mungu na kumpinga shetani (Yakobo 4:7).

Adui ni fursa; na mara kwa mara anatafuta maeneo katika maisha yetu ambayo anaweza kuingia na kutawala. Eneo lolote la maisha yetu (pamoja na maisha yetu ya mawazo) ambalo halijawasilishwa kwa Mungu, litakuwa ardhi yenye rutuba kwa adui. Tunapozoea hila za adui, tunaanzisha nyumba ya mawazo ambayo kwayo anaweza kupata faraja kuleta uharibifu katika maisha yetu.

Ili kushinda vita vya akili, ni lazima tufanye kama Yesu: (1) kujua adui wa kweli ni nani; (2) kujua sauti ya Mungu na kutii; (3) kujazwa na Roho; na (4) kuwa na silaha kamili. Mambo haya yatatuwezesha kutambua kila tamaa, mawazo na mawazo kinyume na Neno la Mungu, na kutupa ushindi tena na tena.

Kushirikiana na Neno la Mungu:

1. Shetani alimjia Hawa na shambulio la hila ambalo lilitilia shaka mamlaka ya Neno la Mungu. Mwanzo 3:1-5 Je, bado anatumiaje mkakati huu leo? Jadili na toa mifano.
2. Fikiria mbinu za Shetani alipomjaribu Yesu. Alikata rufaa kwa nini? Luka 4:1-12
3. Je, ni maeneo gani matatu tunayopaswa kushindana nayo kulingana na 1 Yohana 2:16?
4. Maeneo haya matatu yanahusiana vipi na majaribu ambayo Yesu alikabiliana nayo? Waebrania 4:15
5. Tunaweza kujifunza nini kutokana na Maandiko yafuatayo? 1 Petro 5:8; Luka 22:31; 2 Wakorintho 2:9-11
6. Katika fungu la mwisho la utangulizi, mambo manne yalitajwa ambayo yalichangia ushindi wa Yesu dhidi ya Shetani. Je, tunawezaje kuhusisha haya na vita vyetu?
  - Kujua adui wa kweli ni nani.
  - Kujua sauti ya Mungu na kuwa mtiifu.
  - Kujazwa na Roho.
  - Kuwa na silaha kamili.

Somo la 4: Kukuza Nidhamu za Kiroho

Maandiko Matakatiifu: 1 Wakorintho 9:24-27

Mstari wa Kukariri: *“Bali sheria ya Bwana ndiyo impendezayo, na sheria yake huitafakari mchana na usiku. Zaburi 1:2*

Lengo la Somo: Kutambulisha umuhimu na manufaa ya kukuza nidhamu za kiroho.

Ni nini nidhamu za kiroho? Nidhamu ya kiroho ni tabia au mtindo wa kawaida katika maisha yetu ambao huturudisha kwa Mungu mara kwa mara. Nidhamu za kiroho ni zana zinazofanya kazi kwa ushirikiano na Roho Mtakatifu, akitufungua kwa kile ambacho Mungu anasema na kufanya.

Kwa nini tunahitaji kuziendeleza? Tunahitaji kukuza nidhamu za kiroho kwa sababu ndizo zana tunazotumia kushinda vita. Zinatuzoeza kubaki kwenye mwendo wa kimungu na kutusaidia kuweka njia wazi. Nidhamu za kiroho hutusaidia kuweka mioyo yetu kuelekea kwa Mungu, kuweka uhusiano wetu na Mungu katika msimamo mzuri na kukuza ukaribu.

Baadhi ya taaluma za kiroho tunazopaswa kutumia ili kutukua kuwa waumini waliokomaa kama Kristo ni pamoja na: Kusoma Biblia; maombi; kufunga; ibada; ukimya na upweke; kutafakari; na kuwasilisha.

Somo letu la kwanza lilishughulikia umuhimu wa Neno na uhitaji wa kusoma na kujifunza Biblia. Ni maisha yetu. Masomo yanayofuata yatashughulikia maombi, kufunga, kusifu na kuabudu. Katika somo hili, tunataka kuzingatia nidhamu za kiroho zilizopuuzwa za ukimya na upweke, kutafakari, na kujisalimisha.

Tunaishi katika ulimwengu wenye shughuli nyingi. Kusikia sauti tulivu na ndogo ya Muumba wetu kunaweza kuwa vigumu wakati tunajishughulisha daima na kazi, shule, orodha zetu za “kufanya,” huduma, umati, TV, redio na burudani. Ni muhimu kwetu kuchukua muda kujiondoa na kuwa peke yetu na Mungu. Yesu alifanya. Kimya kinakwenda na upweke. Kuna wakati tunahitaji tu kukaa kimya na kusikiliza.

Ikiunganishwa na maombi, kufunga na upweke, kutafakari ni mojawapo ya njia zenye nguvu ambazo Mungu huzungumza nasi. Kupitia kutafakari tunaweza kufika mahali ambapo tunajua sauti yake kwa sababu tumetumia muda kuatafuta uwepo wake na kutamani kuujua moyo na akili yake. Wakati mioyo yetu inapoanza kutafakari na kuzingatia ukweli wa Biblia au kifungu au wema wa Mungu tu, kutafakari huruhusu ukweli kuwa na mizizi ndani yetu, na kuuruhusu kuwa hai na wa vitendo.

Kujisalimisha si neno maarufu siku hizi, lakini ni muhimu ili kuwa kama Kristo. Neno la Kigiriki hupotasso, linalotafsiriwa kuwa “nyenyekea” linamaanisha “kuweka kwa utaratibu chini ya kitu fulani.” Kujisalimisha ni jambo la lazima katika mwili wa Kristo, lakini wakati mwingine pia kumetumiwa vibaya. Wenye pupa, wenye kiburi au wenye tamaa wametumia kunyenyekea ili kuwanufaisha watu. Wengine wamekataa kabisa uwasilishaji na wanaishi kama kisiwa, bila uwajibikaji na uwajibikaji. Hata hivyo, matumizi mabaya na kukataliwa kwa uwasilishaji hakukanushi kwa vyovyote ulazima wake.

Kutaniko linapaswa kujitiisha kwa wazee, mke kwa mume wake, na watoto kwa wazazi wao. Tunapaswa kujinyenyekeza kwa Neno la Mungu iwe mchungaji, mwenzi wangu au mtoto wangu ananikabili kwa ukweli au la. Ninapojisalimisha, ninajiweka chini ya mamlaka ya mwingine kwa sababu ya ukweli wa Neno la Mungu.

Kushirikiana na Neno la Mungu:

1. Ikiwa mwamini mpya angekaribia na kukuuliza, “Ninakuwaje kama Kristo zaidi,” ungetoa maagizo gani?
2. Kwa ujumla, kwa nini ni muhimu kukuza nidhamu za kiroho? 1 Wakorintho 9:24-27; Zaburi 119:11; 2 Petro 3:13-14
3. Inamaanisha nini kutafakari? Luka 2:19; Mithali 4:26-27 .
4. Ni zipi baadhi ya faida za kutafakari? Zaburi 1:2-3; Yoshua 1:8-9; Warumi 12:2
5. Yesu alitumiaje upweke katika maisha na huduma Yake? Luka 5:16; 6:12; Marko 1:35; Mathayo 4:1-2
6. Ni kwa njia zipi na nyakati gani tunaweza kufuatilia upweke na ukimya? Zaburi 4:4; 77:6; 139:18; Wagalatia 1:16-19
7. Je, kujifunza kuwasilisha kunasaidiaje kutuweka huru kutokana na madai yetu ili kupata njia zetu wenyewe? Wafilipi 2:3-5; 1 Wakorintho 10:24; Warumi 12:10

Somo la 5: Kuonyesha Imani

Maandiko Matakatiifu: Mathayo 7:7-11

Mstari wa Kukariri: *“Basi mwenye haki ataishi kwa imani; lakini mtu akisita-sita roho yangu haina furaha naye.*
Waebrania 10:3

Lengo la Somo: Kusisitiza umuhimu wa imani na kuhimiza matumizi ya imani kwa vitendo na kwa vitendo.

Imani ni lazima ili kuishi kwa mafanikio katika Ufalme. Sisi sote tuna kipimo cha imani (Warumi 12:3). Tunaipokea kutoka kwa Mungu tunapofanyika kiumbe kipya ndani yake. Ulipomkubali Kristo, uliandikishwa mara moja katika “shule ya imani.” Shule ni mahali tunapojifunza na kukua. Ni pale ambapo tunaletwa kwa dhana, matumizi na matumizi yao.

Waebrania 11:1 inatujulisha kwamba “... imani ni kuwa na hakika ya mambo yatarajiwayo na bayana ya mambo yasiyoonekana.” Hatuhitaji kuwa na imani kwa kile tulicho nacho au kile tunachoweza kuona. Kwa mfano, imani katika Neno la Mungu ndiyo ushahidi wetu pekee kwa Mungu, wokovu, uponyaji, utoaji, ubatizo wa Roho Mtakatifu, na ufufuo. Isipokuwa kwa Neno la Mungu, ni nini kingine tunachopaswa kusimama juu yake? Hakuna kitu.

Ndiyo maana ni lazima tuenende kwa imani na si kwa kuona. Kutembea kwa imani ni kutumia imani yetu kuishi maisha ambayo yamejengwa juu yake na kutegemewa kabisa na Neno la Mungu. Imani hii ya aina ya Mungu haitegemei kabisa kuona, kusikia, kuonja, kugusa na kunusa. Ni maisha ambayo tunaishi kwa kutazamia na kutazamia Neno la Mungu kuwa ukweli katika maisha yetu. Imani hii inaathiri jinsi tunavyofikiri, kuongea, na kukabiliana na changamoto za maisha.

Paulo aliliagiza kanisa la Rumi kwamba imani huja kwa kusikia na kusikia kwa Neno la Mungu (Warumi 10:17). Ona kwamba mstari huo haukusema “imani huja kwa kusikia.” Usikilizaji unaendelea. Tunahitaji kusikia Neno na kuendelea kulisikia. Ni lazima tuzunguke na Neno la Mungu. Hii ndiyo sababu kuhudhuria ibada na mafunzo ya Biblia ni muhimu sana. Ni kusikia mara kwa mara kwa Neno la Mungu ndiko kunajenga imani.

Mungu hachezi mchezo na utani wa kikatili. Yeye ni bora kuliko baba zetu wa duniani. Biblia inasema kwamba Mungu atawapa mema wao wamwombao (Mathayo 7:11). Hiyo ni kwa sababu anatupenda. Ni lazima tuamini kwamba Mungu huwapa thawabu wale wanaomtafuta kwa bidii. Hiyo pekee ndiyo sababu ya kutosha ya kutumia imani yetu.

Kushirikiana na Neno la Mungu:

1. Kwa nini imani ni muhimu? Waebrania 11:6
2. Je, tunapokeaje imani? Warumi 10:14, 17; Warumi 12:3
3. Kuna faida gani tukisema tuna imani, lakini sio matokeo? Yakobo 2:14-17
4. Kuna uhusiano gani kati ya imani na maombi? Marko 11:24; Mathayo 21:21-22; Yakobo 5:14-16
5. Kwa nini ni muhimu tuamini kile Neno linasema badala ya kutegemea hisia zetu na akili zetu? Warumi 7:18; 1 Wakorintho 2:5, 14; Warumi 8:5-8
6. Je, tunatendaje juu ya Neno? Yakobo 1:22

Somo la 6: Nguvu kupitia Maombi

Maandiko Matakatiifu: Yakobo 5:13-18

Mstari wa Kukariri: *“Ikiwa watu wangu, walioitwa kwa jina langu, watajinyenyekesha, na kuomba, na kunitafuta uso, na kuziacha njia zao mbaya; basi nitasikia toka mbinguni, na kuwasamehe dhambi yao, na kuiponya nchi yao. 2 Mambo ya Nyakati 7:14*

Lengo la Somo: Kuelewa mamlaka na nguvu ya maombi.

Maombi ni muhimu kwa mwamini. Kwa sababu ya umuhimu wake katika maisha ya Kikristo, hatuwezi kukazia kupita kiasi hitaji na manufaa ya sala. Ni muhimu kwa Kanisa, huduma yake na ndugu wanaohudumu. Wanafunzi walitoa uzito mwingi kwa maombi na huduma ya Neno.

Maombi yanaweza kufafanuliwa kama kumwambia Mungu kwa kuabudu, kuungama, kusihi, maombi au shukrani, lakini katika hali yake rahisi zaidi, maombi ni kuzungumza na Mungu tu. Ni njia ambayo tunazungumza na Mungu. Mazungumzo ni njia mbili; inahitaji kuongea na kusikiliza. Hata hivyo, sala ina maana kubwa zaidi. Ndio ufunguo wa kukuza uhusiano wa karibu na Mungu, ambapo ushirika naye unakuwa wa kawaida.

Kusudi la maombi ni nini? Kwa maneno ya Dk. Myles Munroe, “Maombi ni kuwasiliana na Mungu, kuwa kitu kimoja na Mungu. Inamaanisha muungano pamoja Naye—umoja na umoja wa kusudi, wazo, tamaa, utashi, sababu, nia, lengo na hisia.”¹ Kusudi lingine la kusali ni kuelewa mapenzi na kusudi la Mungu kwa maisha yetu. Maombi humunganisha mwanadamu na Mungu ili mwanadamu afanye kazi katika kusudi lake.

Tatu, kupitia maombi tunaweza kuita kile ambacho Mungu tayari amekusudia na kukusudia.² Nne, “maombi ni kibali cha kidunia cha kuingiliwa na mbinguni”³ Katika Mwanzo 1:26, Mungu alimpa mwanadamu mamlaka juu ya dunia na katika mstari wa 28, Alimwamuru mwanadamu wazae, na waongezeke, na wajaze nchi na kuitiisha. Mwanadamu akapewa mamlaka juu ya samaki, ndege, na kila kiumbe chenye uhai kiendacho juu ya nchi. Sala ni njia ambayo kwayo tunatumia mamlaka yetu duniani tuliopewa na Mungu kwa kumpa Mungu uhuru wa kuathiri mambo duniani.

Maombi ni chombo chenye nguvu, lakini chombo hakina thamani isipokuwa tukikitumia. Hatuwezi kutarajia chochote ikiwa hatuombi. Kisha, tunaposali, ni lazima tusali ipasavyo. Kuna sheria au kanuni zinazoongoza mafanikio na ufanisi wa maombi. Tunaweza kuwa tunaomba, lakini tunaweza kuwa tunaomba vibaya. Kile tunachoamini na kusema tunapoomba, na baada ya kuomba, huathiri matokeo.

Kwa kuwa sisi ni Mwili wa Kristo, nguvu ile ile katika maombi aliyokuwa nayo Yesu inapaswa kudhihirishwa ndani yetu. Mara tunapoelewa kikamilifu nafasi na mamlaka ambayo Yesu alishinda kwa ushindi juu ya dhambi, kifo na kuzimu, na kwamba mamlaka hii imehamishiwa kwetu, tutatembea katika utawala ambao Mungu alikusudia kwa ajili yetu mwanzoni.

Mungu ameturudisha kwenye kusudi letu la asili na ni kupitia kwa Yesu tuna haki ya kuomba kwa mamlaka. Mungu hataki dhambi, nguvu za mapepo, hali mbaya au nguvu zisizo za haki zitawale ulimwengu wako. Tunahitaji na tunataka matokeo, sio majibu tu. Kwa hiyo, uwezo wetu wa kukubaliana na Mungu kwa imani huathiri sana nguvu ya maombi yetu.

Yesu alikuwa bwana wa sala kwa sababu alielewa kikamilifu mamlaka ya kisheria inayoongoza maombi na alielewa kusudi la maombi. Maombi yetu yataamua nini kitatokea hapa duniani. Maombi ni ya lazima, si ya hiari. Hebu tugundue uwezo wetu, mamlaka na haki zetu duniani ili tuweze kuleta ushawishi wa mbinguni duniani.

Kushirikiana na Neno la Mungu:

1. Je, sala ina nguvu ya kufanya nini? Yakobo 5:13-18
2. Je, maombi yenye bidii ni nini?
3. Unyenyekevu una sehemu gani katika kutia nguvu sala zetu? Yakobo 4:6; 2 Mambo ya Nyakati 7:14
4. Fikiria Yakobo 4:1-3. Je, ni baadhi ya njia gani tunazoomba vibaya? Je, tunarekebishaje hilo? Yakobo 4:7-10
5. Unafikiri ni nini kilimfanya Yesu awe na matokeo katika maombi? Yoh. 11:41-43
6. Sala inakuimarishaje? Luka 22:41-44; Zaburi 138:3; Yuda 1:20
7. Unaweza kufanya nini ili kufanya maombi kuwa ya vitendo zaidi na yenye matokeo katika maisha yako?

Somo la 7: Nguvu kwa Kufunga

Maandiko Matakatifu: Isaya 58:1-12

Mstari wa Kukariri: “Basi sasa, asema Bwana, nirudieni mimi kwa mioyo yenu yote, na kwa kufunga, na kwa kulia, na kwa kuomboleza. Yoeli 2:12

Lengo la Somo: Kupata ufahamu wa kufunga, kusudi lake na nguvu.

Ni wakati wa kufunga! Kujifunza kufunga ni mojawapo ya funguo za maisha ya Kikristo yenye mafanikio, lakini katika jamii yetu, mawazo ya kujinyima anasa yoyote yanaonekana kuwa ya kipuuzi. Wakati fulani kutajwa tu kwa neno hilo husababisha kitetemeke ndani yetu. Kama ilivyobainishwa na marehemu Dk. Bill Bright, "Kufunga ni nidhamu ya kiroho yenye nguvu zaidi kati ya taaluma zote za Kikristo."¹ Kufunga hushughulikia mtazamo wetu wa kujitumikia moja kwa moja.

Kufunga ni kujinyima chakula kwa hiari kwa malengo ya kiroho. Kufunga kunaweza kuonekana kuwa jambo lisilo la kawaida na la kutisha kwa watu fulani, lakini kufunga kulifanywa kwa ukawaida na watu wa Mungu katika Biblia nzima. Kufunga pia ni desturi inayokubalika katika dini nyingine nyingi za ulimwengu, kwa mfano, Uislamu, Ubuddha na Uhindu.

Kufunga ni njia ya kibiblia ya kujinyenyekeza kweli mbele za Mungu (Zaburi 35:13; Ezra 8:21). Katika Maandiko yote, Mungu anataka watu wake wanyenyekee mbele zake. Kufunga kutatunyenyekeza chini ya mkono wa nguvu wa Mungu (1 Petro 5:6) na kutuweka nafasi ya kukana mambo ya kimwili kwa ajili ya kiroho.

Marehemu Derek Prince aliiweka hivi, "... asili muhimu ya kufunga ni kukataa asili ili kuomba miujiza. Jambo la asili zaidi kwetu kufanya ni kula. Tunapoacha kula, tunageuka kwa makusudi kutoka kwa asili kwa kumgeukia Mungu na kwa nguvu isiyo ya kawaida. Hili lina umuhimu mkubwa."²

Kufunga humwezesha Roho Mtakatifu kufunua hali yako ya kweli ya kiroho, matokeo yake ni kuvunjika, toba, na maisha yaliyobadilishwa. Roho Mtakatifu atahuisha Neno la Mungu ndani ya moyo wako na ukweli wake utakuwa na maana zaidi kwako!

Kupitia kufunga, unaweza kubadilisha maisha yako ya maombi kuwa tajiriba na uzoefu wa kibinafsi zaidi. Uamsho wa kibinafsi wenye nguvu katika maisha yako mwenyewe utakufanya kuwa njia ya uamsho kwa wengine.

Kuna idadi ya mifungo tofauti katika Biblia, kwa mfano, (1) mfungo kamili, yaani, hakuna chakula/hakuna maji kama ilivyokuwa kwa Esta (Esta 4:16) au mji wa Ninawi (Yona 3:7); (2) mfungo kamili usio wa kawaida kama vile Musa (Kumbukumbu la Torati 9:9); (3) Danieli anafunga (ona Danieli 1:12, 10:3). Kwa upande wa urefu wa mifungo, mifano ya Kibiblia ni pamoja na siku moja (kama vile Siku ya Upatanisho), siku tatu, siku 10, siku 21 na siku 40, lakini tafadhali kumbuka kuwa kufunga ni juu ya hali ya moyo, sio idadi ya siku.

Kama maandalizi ya wakati maalum na Mungu, unataka kuuchunguza moyo wako kwa dhambi yoyote ambayo haijaungama. Ungama si zile zilizo dhahiri tu, bali na zile zisizo dhahiri, pia—dhambi za kutumwa pamoja na dhambi za kuacha, kwa mfano, kutojali kiroho, mawazo ya kidunia, kipaumbele cha chini kwa Mungu, mahusiano duni. Ikiwa unahitaji kuomba msamaha au kusamehe wengine, fanya hivyo pia.

Unapofunga, unataka kujiepusha na vyombo vya habari vya kilimwengu na burudani (TV, sinema, riwaya, katuni, n.k.). Wanandoa wanapaswa pia kujiepusha na ngono (1 Wakorintho 7:5). Utataka kupanga muda wako ili uweze kutumia muda mwingi na Mungu katika ushirika, ibada, na kuabudu. Kadiri unavyosoma na kutafakari Neno Lake, ndivyo ufanisi wako utakavyokuwa mkubwa katika maombi na ndivyo mfungo wako utakavyokuwa wa maana zaidi.

Kushirikiana na Neno la Mungu:

1. Chora mstari ili kulinganisha haraka(za) zifuatazo na urefu wao.
2. Kwa nini watu wa Ninawi walifunga na matokeo yalikuwa nini? Yona 3
- 3.
4. Je, tunaweza kujifunza nini kutoka kwa Isaya 58:1-7 kuhusu kufunga kwetu kukubalika kwa Bwana?
5. Je, Yesu aliwashaurije wanafunzi wake kuhusu kufunga? Mathayo 6:16-18
6. Tunawahimiza waumini kufanya kufunga kuwa sehemu ya nidhamu yao ya kibinafsi ya kiroho, lakini kuna wakati wa kufunga kwa ushirika. Kwa nini ni muhimu kwamba watu wa Mungu wakiwa kikundi (kutaniko, jumuiya au taifa) wafunge pamoja? Yoeli 2:12-19

Esther	1 day
Moses	3 days absolute
Daniel	40 days absolute
Day of Atonement	10 days

Somo la 8: Nguvu kupitia Sifa

Maandiko Matakatiifu: Zaburi 149

Mstari wa Kukariri: “Kutoka vinywani mwa watoto wachanga na wanyonyao umeweka nguvu kwa ajili ya adui zako, ili kuwatuliza adui na kulipiza kisasi” Zaburi 8:2

Lengo la Somo: Kutufahamisha au kutukumbusha kwamba kumsifu Mungu ni chombo cha ufanisi katika silaha za Mkristo.

Pengine ni salama kusema kwamba kanisa kwa ujumla linaelewa vizuri kwamba sifa humtukuzi Mungu. Mara nyingi tunaonywa na viongozi wetu wa ibada na wasimamizi kumsifu Bwana. Tunafanya hivyo kwa sababu Mungu ni mwema na anastahili sifa zetu. Lakini ni wachache kati yetu wanaomsifu Mungu kwa kuelewa kwamba sifa ni silaha yenye nguvu ya vita.

Katika 2 Wakorintho 10:4, Paulo aliandika, “(Maana silaha za vita vyetu si za mwili, bali zina uwezo katika Mungu hata kuangusha ngome;)” Hatuwezi kutumia silaha za kimwili kwa sababu “... damu, bali juu ya falme na mamlaka” (Waefeso 6:12). Maandiko haya yanatuambia kwamba kutembea huku kwa imani ni vita.

Ni lazima tuelewe kwamba Biblia inafundisha kwamba sisi, Kanisa, tunapaswa kuingia katika vita vya kiroho na kupigana kwa silaha za kiroho; na sifa ni moja ya silaha tunazopaswa kutumia. Sifa ina nguvu, lakini kama ilivyo kwa silaha nyingine yoyote, tukiitumia bila kuelewa vizuri jinsi inavyopaswa kutumika, haitafanya kazi. Mungu aliamuru sifa zetu kwa sababu ya adui zetu. Tunapomsifu Mungu, tunajifanyia upendeleo na uharibifu mkubwa kwa adui.

Shetani, hana huruma. Hataki tufanikiwe. Anataka kutunyang’anya mali zetu, afya yetu ya kimwili na ya kihisia-moyo, na urithi wetu wa kiroho. Ibilisi amevamia maeneo yetu mengi na kuchukua kilicho chetu. Yesu alisema, “Mwivi haji ila aibe na kuchinja na kuharibu” (Yohana 10:10, NIV). Ili Waisraeli waimiliki Kanaani, iliwabidi waende vitani. Ili kumiliki kile tulichoahidiwa, itatubidi kuingia katika vita vya kiroho. Katika vita, lazima tuwe na silaha kamili, na sifa ni moja ya silaha tunayopaswa kuwa nayo.

Zaburi 149:6-9 inatuambia kwamba sifa zetu zinaweza kulipiza kisasi kwa makafiri na adhabu kwa watu. Sifa zetu zinaweza kuwafunga wafalme kwa minyororo, na wakuu wao kwa pingu za chuma, na wanaweza kutekeleza hukumu iliyoandikwa juu yao. Sifa zetu za juu zinaweza kuzuia nguvu za giza. Wanaweza kumzuia adui kutekeleza mipango au mikakati yoyote aliyo nayo yeye na umati wake. Tunayo silaha ya vita ya kufukuza nguvu za giza na kumiliki kile ambacho Mungu ametupa.

Sifa ina nguvu ya kuchochea moyo wa Mungu na kumfanya ainuke kwa ari na kisasi dhidi ya adui zetu. Sifa hutengeneza mazingira ya Mungu kujidhihirisha kuwa shujaa. Bwana huinuka kama shujaa wa vita kwa niaba yetu tunapomsifu. Sifa zetu zinapata usikivu wa Mungu. Wanamweka Yehova-Nissi wetu (Bwana ndiye bendera yangu) katika hali ya kuja tulipo na kutulinda dhidi ya adui wa nafsi zetu. Kwa hiyo, tumia silaha tayari na yenye nguvu ya sifa.

Kushirikiana na Neno la Mungu:

1. Ni mambo gani mawili yanayohitaji kuwepo ili sifa yetu iwe yenye matokeo? Zaburi 149:6 na Zaburi 47:6-7
- 2.
3. Tukijua kwamba Mungu ametupa pendeleo la kutumia silaha hiyo ya vita, tunapaswa kuhisi namna gani? Zaburi 149:9 Jadili katika muktadha wa 2 Wakorintho 10:4 na Waefeso 6:12.
- 4.
5. Mungu anahitaji mahali pa kukaa ili kupigana kwa niaba yetu. Je, tunaundaje mahali hapa pa kuishi? Zaburi 22:3; Kutoka 15:1-3
- 6.
7. Jadili jinsi 2 Mambo ya Nyakati 20 ni au si onyesho la hili: Sifa hutengeneza mazingira ya Mungu kujidhihirisha Mwenyewe kama shujaa. Bwana huinuka kama shujaa wa vita kwa niaba yetu tunapomsifu.
8. Sifa zetu huchochea matendo kutoka kwa Mungu. Jadili kwa kutumia Zaburi 68:1-4; Isaya 30:29-32, na Isaya 42:10-13.

Somo la 9: Uwezeshaji wa Roho Mtakatifu

Maandiko Matakatiifu: Yohana 14:15-26

Mstari wa Kukariri: “Basi Mungu wa tumaini awajaze ninyi furaha yote na amani katika kuamini, mpate kuzidi sana kuwa na tumaini, katika nguvu za Roho Mtakatifu. Warumi 15:13

Lengo la Somo: Kueleza kwa muhtasari athari ambayo Roho Mtakatifu anapaswa kuwa nayo katika maisha ya mwamini.

Roho Mtakatifu (Roho wa Mungu) anatajwa mara ya kwanza katika Mwanzo 1:2. Hapo Roho wa Mungu anahusika katika kuumba mbingu na nchi na vitu vingine vyote vilivyomo. Kazi ya Roho Mtakatifu ni ya ajabu. Yuko hai, mbunifu, mwenye nguvu, ana ushawishi mkubwa, na ni mwingi.

Takriban miaka 2,000 iliyopita, Roho Mtakatifu alifanya matokeo ya ajabu katika Siku ya Pentekoste. Wanafunzi walitiwa nguvu, na kuwapa bidii na ari isiyo kifani. Wanafunzi wenye hofu na woga waligeuzwa kuwa mashahidi wenye nguvu. Mito ya maji ya uzima ilianza kutiririka. Watu walipokea wokovu, waliponywa, wakakombolewa, wakawekwa huru kutoka katika ukandamizaji wa kipepo na kujawa na furaha na shangwe.

Uzoefu huo ni kwa ajili yetu leo. Kila mwamini anapaswa kutafuta nguvu inayotokana na kujazwa na Roho Mtakatifu. Aya zifuatazo zinajadili maeneo matano ya kutiwa nguvu yanayotokana na ubatizo wa Roho Mtakatifu.

(1) Uwezo ya kushuhudia (Matendo 1:8). Ubatizo wa Roho Mtakatifu hutupatia uwezo wa kuwa mashahidi wa Yesu Kristo—sio fundisho, si uzoefu tu, bali wa Yesu Mwenyewe.

(2) Nguvu ya maombi. Uzoefu huu unapaswa kuzalisha mapinduzi katika maisha ya maombi ya mwamini. Angalia Warumi 8:26-27, “Kadhalika Roho naye hutusaidia udhaifu wetu, kwa maana hatujui kuomba jinsi itupasavyo, lakini Roho mwenyewe hutuomba kwa kuugua kusikoweza kutamkwa. Na yeye aichunguzaye mioyo aijua nia ya Roho ilivyo, kwa kuwa huwaomba watakatifu kama apendavyo Mungu.”

Katika kipengele hiki cha maombi, mwamini anakuwa hekalu ambamo Roho Mtakatifu huendesha mkutano wa maombi. Unapobatizwa na Roho Mtakatifu unakuwa chombo cha Roho Mtakatifu, naye huomba kupitia kwako. Waefeso 6:18 na Yuda 20 huhimiza kuomba katika Roho. Huenda usiombe kila wakati katika ufahamu wako, lakini Roho Mtakatifu anaweza.

(3) Kufundisha na kuelewa. “Lakini huyo Msaidizi, huyo Roho Mtakatifu, ambaye Baba atampeleka kwa jina langu, atawafundisha yote, na kuwakumbusha yote...” (Yohana 14:26). Roho Mtakatifu ndiye mwalimu mkuu wa Maandiko. Yeye pia ndiye mfunuaji mkuu wa Yesu. Biblia ni Neno lililoandikwa. Roho Mtakatifu ndiye mwandishi wa Neno lililoandikwa. Tungetaka mwalimu gani bora zaidi?

(4) Mwongozo. Tunahitaji mwongozo na mwelekeo usio wa kawaida ili kuishi katika ushindi. “Lakini yeye atakapokuja, huyo Roho wa kweli, atawaongoza awatie kwenye kweli yote; kwa maana hatanena kwa shauri lake mwenyewe, na mambo yajayo atawapasha habari yake.” (Yohana 16:13). Ikiwa tunaishi katika asili tu, tutakosea mara nyingi. Nuhu alikuwa na ufunuo usio wa kawaida wa kile ambacho kilikuwa kinakuja duniani. Alipewa hatua za kuchukua na njia ya usalama. Vivyo hivyo, katika siku hizi za machafuko tunahitaji kuwa na mawasiliano na mbinguni kwa njia halisi na ya kibinafsi.

(5) Umoja. Kulingana na 1 Wakorintho 12:13, “Katika roho moja sisi sote tulibatizwa kuwa mwili mmoja.” Mungu alikuwa na kusudi la kuwaunganisha katika kuwabatiza waumini kwa Roho Mtakatifu. Sio kuwatenganisha, bali kuwaunganisha.

Kushirikiana na Neno la Mungu:

1. Ni kwa njia gani Roho Mtakatifu humwezesha mwamini kuwa shahidi wa Yesu? Marko 16:15-20; Mathayo 5:16, 43-46; Yoh 14:26
2. Ni kwa njia gani Roho Mtakatifu anaathiri maisha yetu ya maombi? Warumi 8:26-27; Yuda 20
3. Roho Mtakatifu anaathirije ufahamu wetu? 1 Wakorintho 2:9-14
4. Ni kwa njia gani Roho Mtakatifu anaweza kutuongoza? Yohana 16:13; Matendo 11:12; 13:2; 16:7
5. Roho Mtakatifu analetaje umoja? Waefeso 4:1-4, 11-13; 1 Wakorintho 12:13

Somo la 10: Kuunganishwa na Familia ya Mungu

Maandiko Matakatiifu: 1 Yohana 1:3-7

Mstari wa Kukariri: *"Kwa hiyo sisi, hata ingawa ni wengi, ni mwili mmoja katika Kristo, na kila mmoja ni kiungo cha mwenzake.* Warumi 12:5

Lengo la Somo: Kueleza kwa nini tunahitaji kuunganishwa na familia ya Mungu.

Kila mtu anahitaji mtu. Miaka kadhaa iliyopita, kanisa letu lilifanya kampeni ya "Siku 40 za Jumuiya". Tulijifunza kwamba sisi ni "bora pamoja." Iwe ni katika kuabudu, kuwafikia watu, kuwahudumia au kukua, ni vyema tunapofanya hivyo pamoja. Hakuna mtu anayekusudiwa kuishi maisha peke yake. Tuliumbwa kuwa sehemu ya jumuiya. Tunahitajiana.

Kama watoto wachanga, sisi ni tegemezi. Mtu anapaswa kututunza, kutulisha, kutulinda (hata kutoka kwetu) na kutulea. Hatimaye tunakua vya kutosha kuwa huru zaidi. Tuna uwezo wa kujitunza, kujilisha na kujitunza wenyewe. Hatimaye, tunataka kutegemeana, kuonyesha hitaji la kila mmoja wetu kwa mwenzake na kukidhi mahitaji ya mtu mwingine. Hii ni kweli katika mambo ya asili na ya kiroho. Kuna nguvu katika jamii ya kweli. Jumuiya ni jibu la Mungu kwa upweke, uchovu, kushindwa, kukata tamaa na hofu. Hebu tuangalie sababu tano tunazohitaji kuwa sehemu ya jumuiya ya kanisa.

(1) Tunahitaji wengine kutembea nasi. Maisha ya kiroho ni matembezi. Sikuzote tunapaswa kusonga mbele kuelekea Ufalme. Tunapaswa kutembea katika nuru, kutembea kwa imani, kutembea katika upendo, kutembea katika utii, kutembea katika hekima. Mungu hakukusudia wewe utembe matembezi haya peke yako. Unaweza kupendelea kutembea peke yako, lakini unapotembea katika maisha na watu wengine, ni salama zaidi. Kutengwa huleta kifo. Kutembea na wengine kunasaidia na ni busara zaidi. Unajifunza zaidi na haraka unapopitia maisha na watu wengine wa karibu nawe. Jumuiya ni jibu la Mungu kwa upweke.

(2) Tunahitaji wengine kufanya kazi nasi. Uliwekwa hapa kufanya kazi (Waefeso 2:10). Matendo yako mema ndiyo huduma yako. Wakati wowote unapotumia talanta na karama ambazo Mungu amekupa kuwasaidia watu wengine, hiyo inaitwa huduma au huduma. Walakini, hukuwekwa hapa kufanya yote peke yako. Unafanya mengi zaidi na kufurahia zaidi unapofanya kazi pamoja na mtu mwingine (Mhubiri 4:9). Jumuiya ni jibu la Mungu kwa uchovu.

(3) Tunahitaji wengine watuanguale . Tunahitaji watu wa kutetea, kusimama na kutuonya. Kwa njia sawa, kwamba baadhi ya maeneo yana "Lindo la Ujirani", ndivyo ilivyo katika imani ya jumuiya. Tunashambuliwa. Watu wengi wameshindwa kwa sababu wanajaribu kupigana na miili yao na shetani peke yao—tabia ambazo hawawezi kuonekana kuzivunja, wanaumizwa na hawawezi kusamehe, kukata simu ambazo hawawezi kuzitundika, vyumba vya kulala ambavyo hawataweza kusafisha. , matatizo, hali, hali na mahusiano mabaya ambayo yanaharibu maisha yao. Wanaenda vitani peke yao na uchi - hakuna watu na hakuna silaha. Nani anaangalia mgongo wako? Jumuiya ni jibu la Mungu kwa kushindwa.

(4) Tunahitaji wengine walie na kutusubiri . Kuna migogoro isiyoepukika ya maisha. Tunahitaji watu katika maisha yetu tunapopata habari mbaya. Hatukukusudiwa kukabiliana na matatizo ya maisha peke yetu. Jumuiya ni jibu la Mungu kwa kukata tamaa.

(5) Tunahitaji wengine washuhudie pamoja nasi. Mojawapo ya njia bora ya kushuhudia watu wasiojua upendo wa Yesu ni kwa upendo wetu sisi kwa sisi (Yohana 13:35). Sio majengo, muziki na programu, lakini upendo wetu kwa wengine ndio muhimu. Upendo kamili hufukuza woga na kuna nguvu kubwa katika ushuhuda wa kikundi. Kila mmoja wetu ana ujumbe wa maisha. Je, kuna yeyote atakayekuwa katika Ufalme kwa sababu yako? Jumuiya ni jibu la Mungu kwa hofu.

Kushirikiana na Neno la Mungu:

1. Kwa nini unafikiri mwandishi wa Waebrania aliwaagiza waamini kama alivyofanya katika Waebrania 10:24-25?
2. Je, Wakolosai 2:6-7 inaunganaje na dhana ya kutembea pamoja?
3. Andiko la Mhubiri 4:9-11 linazungumziaje jibu la Mungu kwa upweke?
4. Je, Paulo anawaonyaje watakatifu katika mazingira ya kuwa pale kulia na kusubiriana? 1 Petro 3:8; Warumi 12:15; 1 Wathesalonike 5:11; 1 Wakorintho 12:26
5. Uzoefu wako umekuwaje unapohubiri? Imekuwa rahisi wakati unafanywa pamoja na mtu mwingine? Wafilipi 1:27

Somo la 11: Uwezo wa Kusamehe

Maandiko Matakatiifu: Luka 17:1-5

Mstari wa Kukariri: *“Wana amani nyingi waipendao sheria yako, wala hakuna kitakachowakwaza.”* Zaburi 119:165

Lengo la Somo: Kusisitiza umuhimu wa kujifunza kusamehe.

Kusamehe hakuji kwa kawaida. Si katika asili yetu ya kibinadamu kusamehe. Mafundisho ya Yesu juu ya msamaha yalikuwa makubwa. Mitume walipingwa sana na majibu ya Yesu katika Luka 17:4 hivi kwamba walimlilia Bwana, “Tuongeze imani.” Yesu alitujulisha kwamba ni lazima tuwapende hata adui zetu. Msamaha bado ni changamoto kwetu leo.

Yesu aliwaonya wanafunzi kwamba ikiwa ndugu akikukosa mara saba kwa siku, na akatubu na kumsamehe (Luka 17:4). Katika Mathayo 18, Yesu alishughulika na makosa na alitumia mfano wa watumishi wawili kusisitiza umuhimu wa kusamehe. Aliongeza idadi ya mara ambazo tunapaswa kusamehe ndugu yetu kutoka saba hadi 490 akisisitiza somo kwamba ni lazima tuwasamehe wengine ikiwa tunatazamia Mungu atusamehe.

Inahitaji imani kusamehe. Inahitaji imani maalum kwa Mungu kuwaombea wale ambao wametuumiza. Hata hivyo, tunaagizwa kuwa tayari kusamehe na kupenda bila kipingamizi (ambacho ndicho msamaha ulivyo), ikiwa tunataka kupata baraka za upendo wa Mungu.

Tunapomba msamaha na kukubali kwa imani kwamba tumepewa, dhambi yetu imetoweka. “Kama mashariki ilivyo mbali na magharibi, ndivyo alivyoweka dhambi zetu mbali nasi.” (Zaburi 103:12) Kufanywa upya huku kwa roho ni muujiza wa msamaha na imani. Tunaposamehewa, roho yetu inafanywa upya na kufanywa mzima na kamilifu tena. Mungu ni mwaminifu kutusamehe; kwa hiyo ni lazima tuwe waaminifu kusamehe wengine.

“Msamaha sio kutoa visingizio au kueleza kwa nini mtu alikufanyia kile alichokufanyia. Msamaha sio kusahau kosa na kuamini kuwa wakati utaponya maumivu. Msamaha sio kumwomba Bwana akusamehe kwa kuwa na hasira na hasira kwa mtu aliyekuumiza. Na msamaha sio kukataa kuwa uliumizwa au chini kucheza jeraha lako kwa kuzingatia yale ambayo watu wengine wameteseka. Msamaha ni kutambua kuwa umeumizwa na alichokutendea hakikuwa sahihi. Kama tendo la mapenzi yako, utachagua kuwasamehe kosa lao, ukifuta deni lao, kama vile Mungu Baba alivyokuondolea deni lako kwa imani katika Yesu Kristo.”¹

Ufunguo wa kudumisha mtazamo wa kusamehe ni kujitayarisha. Hutaki kungoja hadi uwe kwenye mzozo au mzozo ndipo jaribu kujisikia kusamehe. Anza kujenga tabia ya kusamehe katika matembezi yako ya kila siku. Jenga katika utaratibu wako wa maombi na sio tu kumwomba Mungu akusamehe makosa yako, lakini akupe moyo wa upendo wa kusamehe wengine.

Fanya uamuzi mwanzoni mwa kila siku kusamehe wengine kama vile Bwana alivyokusamehe wewe. Unapomwomba Mungu akusamehe dhambi zako, jiandae kuwasamehe wengine. Fanya uamuzi mapema na uchague kuishi katika roho ya msamaha. Amri na tangaza msamaha kama jambo la kweli. Kisha dai msaada wa Roho Mtakatifu na utii.

Kushirikiana na Neno la Mungu:

1. Je, tuna uhakika gani kwamba Mungu atatusamehe dhambi zetu? 1 Yohana 1:9; 2 Mambo ya Nyakati 7:14; Mika 7:18-19
2. Fikiria mfano wa watumishi wawili katika Mathayo 18:23-35. Je, inahusiana vipi na Karne ya 21?
3. Kutosamehe kuna athari gani kwa maombi yetu? Mathayo 5:20-26; Marko 11:24-26; 1 Petro 3:7
4. Soma majibu ya wanafunzi kwa Yesu katika Luka 17:1-5. Unafikiri ni kwa nini walijibu hivyo?
5. Tunapaswa kufanya nini kila siku ili kudumisha mtazamo wa kusamehe?

Somo la 12: Kutembea katika Upendo

Maandiko Matakatiifu: 1 Yohana 4:7-21

Mstari wa Kukariri: “*Na amri hii tumepewa na yeye, ya kwamba yeye ampendaye Mungu, ampende na ndugu yake.*”

1 Yohana 4:21

Lengo la Somo: Kututia moyo kupata nguvu kupitia kumpenda Mungu na wengine.

Kupendwa na kutoa upendo kunaweza kuwa uzoefu wa kuridhisha kuliko wote. Kupokea upendo hutosheleza hitaji ambalo lipo ndani yetu sote na uwezo wetu wa kupenda mara nyingi unachangiwa na upendo tunaopokea.

Upendo ni muhimu kwa Mungu. Yeye ni upendo (1 Yohana 4:8). Mungu anawaamuru watu wake kupenda—kumpenda Yeye, kupendana na hata kupenda adui zetu.

Kina cha upendo wetu kwa Mungu kitaonekana katika utii wetu kwake. Tunampenda kwa sababu Yeye alitupenda sisi kwanza. Lakini anatumia tumpende kwa mioyo yetu yote, roho na nguvu zetu zote (Kumbukumbu la Torati 6:4). Ni katika saa, siku, majuma na miezi ya maisha ya kila siku ndipo tunapaswa kuthibitisha upendo wetu kwa Mungu kwa kuwa watiifu kwa Neno lake. Kutii ni bora kuliko dhabihu na kusikiliza kuliko mafuta ya kondoo waume. Wakia moja ya utii ina thamani ya tani moja ya dhabihu.

Kupenda katika muktadha wa Neno la Mungu hutuwezesha kumfikia Mungu na kuwafikia wengine. Yohana anazungumza juu ya Wakristo sambamba lazima kutambua katika upendo wetu kuonyeshwa juu (kwa Mungu) na nje (kwa wengine). Hatuwezi kusema tunampenda Mungu ikiwa hatupendani (1 Yohana 5:2-3).

Mtume Paulo aliandikia kanisa la Korintho kuhusu upendo—Upendo ambao haitegemei mapenzi ya kibinadamu au hisia nzuri. Upendo ambao Paulo anaeleza unapotumiwa kwa upeo wake kamili zaidi ni upendo wa aina ya Mungu ambao kila mwamini anapaswa kujitahidi kuupata. Ona maelezo ya Paulo kuhusu upendo wa Mungu (agape):

“Upendo [upendo] huvumilia, hufadhili; upendo [upendo] hauhusudu; upendo ; haujivuni, haujivuni, hauenendi ovyo ovyo; hautafuti mambo yake mwenyewe; haukasiriki upesihaufurahii udhalimu, bali hufurahia kweli; huvumilia yote, huamini yote, hutumaini yote, hustahimili yote. Upendo [upendo] haushindwi kamwe....” (1 Wakorintho 13:4-8 mkazo umeongezwa).

Hapa kuna kanuni chache zinazoweza kutusaidia kuelewa upendo wa agape .

- 1) Upendo ni tendo la mapenzi. Aina ya upendo ambao Yesu aliiga huhitaji maamuzi ya kimakusudi na bidii. Inahitaji kazi kupenda, lakini ni upendo wa Mungu ndani yetu ambao utatuwezesha kupenda kama Yeye.
- 2) Upendo ni vitendo. Sio maneno tu, bali ni kitu tunachofanya. Matendo huzungumza zaidi kuliko maneno. Kuunga mkono maneno yetu ni uthibitisho wa upendo wetu (1 Yohana 3:18).
- 3) Upendo unawafikia wasiopendeza. Ikiwa mnawapenda wale tu wanaowapenda ninyi, ni nini kinachowatofautisha ninyi na wenye dhambi (Luka 6:32-33)?
- 4) Tunahitaji msaada wa Mungu kupenda. Si katika asili yetu kupenda kama Mungu apendavyo. Ndiyo maana tunahitaji kukomaa katika tunda la Roho.
- 5) Upendo hautarajii malipo yoyote (Luka 6:35). Ikiwa tutapenda jinsi Mungu apendavyo, tunapata kwamba tunahitaji kupenda bila mawazo yoyote ya kurudi kibinafsi.
- 6) Upendo ni kujitolea. Hapa kuna baadhi ya njia zinazofaa za kuwapenda wengine kama vile Yesu anavyotupenda: (1) kusaidia wakati usiofaa; (2) kutoa inapoumiza; (3) kutumia nguvu kwa ajili ya ustawi wa wengine badala ya yetu wenyewe; (4) kunyonya maumivu kutoka kwa wengine bila kulalamika au kupigana, msamaha wa kweli.

Mwanasheria mchanga alipomjaribu Yesu kwa swali kuhusu ni amri ipi iliyo kuu kuliko zote, Yesu alihitimisha kikamilifu, “Mpende Bwana Mungu wako kwa moyo wako wote, na kwa roho yako yote, na kwa akili zako zote. Hii ndiyo amri kuu na ya kwanza. Na ya pili yafanana nayo, nayo ni hii, Mpende jirani yako kama nafsi yako.” Huu ndio upendo unaostahili kutafutwa. Huu ndio upendo unaostahili kupatikana. Huu ndio upendo unaofaa kushiriki na kutembea ndani yake. Kuna nguvu katika aina hii ya upendo.

Kushirikiana na Neno la Mungu:

1. Je, kipimo cha mwisho cha upendo wetu kwa Mungu ni kipi? Yohana 14:15, 23-24
2. Tambua na jadili angalau ukweli au dhana moja kuhusu upendo katika kila mstari wa 1 Yohana 4:7-12.
3. Kwa nini ni muhimu tupendane? Yohana 13:35; 1 Yoh. 4:20-21
4. Inamaanisha nini kutembea katika upendo? Waefeso 5:2; 2 Yohana 1:6; Warumi 12:9-10

Somo la 13: Mapitio ya Robo

Maandiko Matakatiifu: 2 Timotheo 2:1-7

Mstari wa Kukariri: *“Basi, mimi niliye mfungwa katika Bwana, nawasihi mwenende kama inavyoustahili wito wenu mlioitiwa.”* Waefeso 4:1

Lengo la Somo: Kutoa muhtasari wa mapitio ya masomo 12 yaliyopita juu ya taaluma za kiroho zinazoimarisha muumini

Tumetembea pamoja katika masomo 12 yaliyopita, tukiangalia taaluma na zana zinazoimarisha matembezi ya mwamini. Nia ya Mungu ni sisi kuwa watu wazima na washindi. Tunaposafiri barabarani pamoja, hebu tuendeleo kufahamu umuhimu wa Neno na mahali palipo uwanja wa vita tunapotumia imani yetu na kupata maombi ya nguvu, kufunga na kusifu.

Tunapotembea katika nguvu za Roho Mtakatifu, tutapata nguvu katika ushirika tunapojifunza kusamehe na kutembea katika upendo kati yetu sisi kwa sisi.

Kushirikiana na Neno la Mungu:

1. Kwa nini kusoma na kujifunza Biblia ni muhimu sana? 2 Timotheo 2:15; 1 Timotheo 4:12-16
2. Maandiko haya yanatambua nini kuhusu jukumu muhimu la akili? Mithali 23:7; Mathayo 22:37; Warumi 8:4-8; Luka 6:45
3. Shetani alimjia Hawa na shambulio la hila ambalo lilitilia shaka mamlaka ya Neno la Mungu. Mwanzo 3:1-5 Je, bado anatomiaje mkakati huu leo? Jadili na toa mifano.
4. Ni zipi baadhi ya faida za kutafakari? Zaburi 1:2-3; Yoshua 1:8-9; Warumi 12:2
5. Je, tunatendaje juu ya Neno? Yakobo 1:22
6. Je, sala ina nguvu ya kufanya nini? Yakobo 5:13-18
7. Je, Yesu aliwashaurije wanafunzi wake kuhusu kufunga? Mathayo 6:16-18
8. Ni mambo gani mawili yanayohitaji kuwepo ili sifa yetu iwe yenye matokeo? Zaburi 149:6; 47:6 -7
9. Ni kwa njia gani Roho Mtakatifu anaweza kutuongoza? Yohana 16:13; Matendo 11:12; 13:2; 16:7
10. Kwa nini unafikiri mwandishi wa Waebrania aliwaagiza waamini kama alivyofanya katika Waebrania 10:24-25?
11. Kutosamehe kuna athari gani kwa maombi yetu? Mathayo 5:20-26; Marko 11:24-26; 1 Petro 3:7
- 12.
13. Je, kipimo cha mwisho cha upendo wetu kwa Mungu ni kipi? Yohana 14:15, 23-24

Maelezo ya Mwisho

Somo la 6

1. Myles Munroe, *Kuelewa Kusudi na Nguvu ya Maombi* (New Kensington, PA: Whitaker House, 2002), 35.
2. Ibid., 38.
3. Ibid., 38.

Somo la 7

1. Dr. Bill Bright, *Mwongozo Wako Binafsi wa Kufunga na Kuomba* (Campus Crusade for Christ International). Mtandao. 06 Januari 2012. <<http://www.ccci.org/training-and-growth/devotional-life/personal-guide-to-fasting/index.htm>>.
2. Derek Prince, *Kufunga* (New Kensington, PA: Whitaker House, 2002), 16.

Somo la 11

1. John Bevere, *Kitabu cha Kazi cha Chambo cha Shetani* (Palmer Lake, CO: Messenger International), 165.

Shukrani za dhati kwa wote waliochangia katika uandishi wa masomo haya, lakini shukrani za pekee kwa Mzee J. Carson na

Dada. D. Carson kwa mchango wao katika uhariri na utungaji wa kazi hii.

Isipokuwa imeonyeshwa vingine, manukuu yote ya Maandiko yametolewa
katika Biblia ya King James Version.

